TOÀ ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ BẮC GIANG** **TỈNH BẮC GIANG**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 09/2023/QĐST-VDS	*Bắc Giang, ngày 26 tháng 8 năm 2023*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ BẮC GIANG, TỈNH BẮC GIANG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hằng

Thư ký phiên họp: Bà Tống Lan Hương – Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Bắc Giang.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Bắc Giang tham gia phiên họp: Bà Cao Thị Cẩm Vân - Kiểm sát viên.

Ngày 26 tháng 8 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 10/2021/TLST-VDS ngày 24 tháng 11 năm 2021 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 15/2023/QĐST-VDS ngày 28 tháng 12 năm 2021, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Ngô Thị Th, sinh năm 1961

Địa chỉ: Số nhà A, ngõ S đường Kn, tổ dân phố 3, phường Trần Nguyên Hãn, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang (có mặt).

Người liên quan: Chị Trần Thu H, sinh năm 1985; Địa chỉ: Số nhà A, ngõ S đường Kn, tổ dân phố 3, phường Trần Nguyên Hãn, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang

- *Những vấn đề cụ thể yêu cầu Tòa án giải quyết:* Bà Ngô Thị Th yêu cầu Tòa án nhân dân thành phố Bắc Giang tuyên bố chị Trần Thu H là người mất năng lực hành vi dân sự.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu ghi ngày 31/5/2023 và quá trình tham gia tố tụng, người yêu cầu là bà Ngô Thị Th trình bày:

Bà và ông Trần Quang L có 3 người con chung là Trần Thu H, Trần Phương H và Trần Quang L. Trong đó có người con gái lớn là Trần Thu H, sinh năm 1985, khi

sinh ra phát triển bình thường, đến năm 18 tuổi thì bị lên cơn động kinh, co giật. Gia đình đưa đi điều trị tại bệnh viện tâm thần tỉnh Bắc Giang nhưng không khỏi. Từ năm 2016 đến nay, bệnh của chị H ngày càng nặng, hiện nằm liệt giường, không tự chăm sóc được bản thân. Chị H vẫn đang được gia đình lấy thuốc định kỳ tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Bắc Giang, có Sổ điều trị ngoại trú tâm thần và được cấp Giấy xác nhận khuyết tật.

Nay gia đình bà đang thực hiện giao dịch chuyển quyền sử dụng đất ở, theo quy định của pháp luật khi chuyển nhượng phải có chữ ký của các thành viên trong gia đình có đầy đủ năng lực hành vi dân sự; nhưng hiện nay chị H không có khả năng nhận thức và điều khiển hành vi nên cần phải có người đại diện theo pháp luật. Vì vậy, bà đề nghị Tòa án căn cứ quy định pháp luật, tuyên bố chị Trần Thu H là người mất năng lực hành vi dân sự.

Ngày 23/6/2023, bà Th có đơn đề nghị trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Trần Thu H tại Viện pháp y tâm thần trung ương. Ngày 23/6/2023, Tòa án ra Quyết định trưng cầu giám định số 05/2023/QĐ-TCGĐ, trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần tại Viện pháp y tâm thần trung ương với nội dung "Thực hiện giám định sức khỏe tâm thần xác định năng lực hành vi dân sự đối với chị Trần Thu H, sinh năm 1985; Địa chỉ: Số nhà A, ngõ S đường Kn, tổ dân phố 3, phường Trần Nguyên Hãn, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang"

Ngày 10/7/2023, Toà án nhân dân thành phố Bắc Giang nhận được Văn bản số 1358/VPYTTTƯ-KHTH ngày 07/7/2023 của Viện pháp y tâm thần trung ương yêu cầu bổ sung tài liệu. Ngày 12/7/2023, bà Th có đơn từ chối giám định tâm thần đối với chị Trần Thu H tại Viện pháp y tâm thần trung ương, bà có đơn đề nghị Toà án nhân dân thành phố Bắc Giang trưng cầu giám định đối với chị H tại Trung tâm pháp y tâm thần miền núi phía Bắc. Ngày 25/7/2023, Toà án nhân dân thành phố Bắc Giang ra quyết định trưng cầu giám định số 09/2023/QĐ-TCGĐ, trưng cầu giám định sức khoẻ tâm thần đối với chị Trần Thu H tại Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc.

Ngày 16/8/2023, Tòa án nhận được Kết luận Giám định sức khỏe tâm thần số 131/2023/SKTTNT ngày 11/8/2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền núi phía Bắc, kết luận như sau: "Trần Thu H, sinh năm 1985; trú tại Số nhà A, ngõ S đường Kn, tổ dân phố 3, phường Trần Nguyên Hãn, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang bị bệnh: Các rối loạn tâm thần khác do tổn thương và rối loạn chức năng não và bệnh lý cơ thể, bệnh có mã F06 (Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi). Hiện tại: Trần Thu H mất năng lực hành vi dân sự".

Tại phiên họp: Bà Ngô Thị Th giữ nguyên yêu cầu tuyên bố chị Trần Thu H là người mất năng lực hành vi dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Bắc Giang phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật trong quá trình giải quyết việc dân sự và phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự:

- Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp tuân thủ đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự chấp hành đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

- Về việc giải quyết việc dân sự:

+ Chấp nhận yêu cầu của bà Ngô Thị Th: Tuyên bố chị Trần Thu H là người mất năng lực hành vi dân sự

+ Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Ngô Thị Th là người cao tuổi được miễn tiền lệ phí toà án.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của người yêu cầu giải quyết việc dân sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Bắc Giang nhận định:

[1] Về quyền yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Ngô Thị Th là mẹ đẻ của chị Trần Thu H. Để có điều kiện đại diện cho chị Trần Thu H thực hiện các giao dịch dân sự nên bà Thế có quyền yêu cầu tuyên bố chị Trần Thu H là người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[3] Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Chị Trần Thu H - người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại phường Trần Nguyên Hãn, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang. Do vậy, Tòa án nhân dân thành phố Bắc Giang thụ lý, giải quyết việc dân sự trên là đúng quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[4] Về yêu cầu tuyên bố chị Trần Thu H là người mất năng lực hành vi dân sự, nhận thấy: Chị Trần Thu H từ khi sinh ra phát triển bình thường về thể chất, trí tuệ. Tuy nhiên đến năm 18 tuổi, chị H bị lên cơn động kinh, co giật và kể từ đó đến nay phải điều trị tâm thần tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Bắc Giang. Hiện chị H nằm liệt giường, không thể tự chăm sóc được bản thân, thường lên cơn động kinh. Chị H được gia đình lấy thuốc điều trị ngoại trú tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Bắc Giang và có Giấy chứng nhận khuyết tật. Tại Kết luận Giám định sức khỏe tâm thần số 131/2023/SKTTNT ngày 11/8/2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền núi phía Bắc, kết luận: "Trần Thu H, sinh năm 1985; trú tại Số nhà A, ngõ S đường Kn, tổ dân phố 3, phường Trần Nguyên Hãn, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang bị bệnh: Các rối loạn tâm thần khác do tổn thương và rối loạn chức năng não và bệnh lý cơ thể, bệnh có mã F06 (Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi). Hiện tại: Trần Thu H mất năng lực hành vi dân sự".

Do vậy, căn cứ tình trạng thực tế và kết luận giám định sức khỏe tâm thần của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền núi phía Bắc đối với chị Trần Thu H nêu trên, yêu cầu của bà Ngô Thị Th về việc tuyên bố chị Trần Thu H mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ theo quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự nên cần được chấp nhận.

[5] Về lệ phí: Bà Ngô Thị Th là người cao tuổi nên được miễn lệ phí theo quy định tại Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 của Ủy ban thường vụ Quốc hội

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự;

Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; khoản 1 Điều 149; Điều 361; khoản 2 Điều 367; Điều 369; Điều 370; Điều 371; Điều 372; Điều 376; Điều 377; Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án:

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Ngô Thị Th.

Tuyên bố: Chị Trần Thu H, sinh năm 1985; trú tại Số nhà A, ngõ S đường Kn, tổ dân phố 3, phường Trần Nguyên Hãn, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Ngô Thị Th được miễn lệ phí Toà án.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Bà Ngô Thị Th có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân thành phố Bắc Giang có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bắc Giang có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- VKSND TP.Bắc Giang;
- Người yêu cầu;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự, văn phòng.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Hằng